

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

НЕДЈЕЉНИ ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

БРОЈ 26.

НА ЧЕТИЊУ, У ПОНЕДЕЉНИК 8. ЈУЛА (20. СРПНЯ) 1870.

ГОДИНА II. (IV.)

ГЛАС ЦРНОГОРЦА излази један пут месецом. Стоје: за ПРИЈОР ГОРУ + АУСТРО-УГАРСКУ год. е. 6.; во год. 5.; четврт год. е. 1. 50. к. За СРЕДЊУ год. е. 7.; во г. е. 3. 50.; четврт е. 1. 75. к. За све друге земље год. е. 8.; во год. е. 4.; четврт год. е. 2. За остале земље се за риј. 5. котака. Представља се као варошкој ~~изда~~ издавачу са администрацијом, а доиста уредништво за Четиње.

ХРВАТИ И СРБИ.

Иако већ доста времена, како је врло жалостан однос јавног наступања међу хrvatskим и srpskim народом. Као јавни почетак томе може се узети најгодје Хrvatsko са Угарском. Србија, дистрикт стјежак су испоколебљиво уз хrvatsku, народну странку у садјејствовању су во независно и са жељом, да братски хrvatski народ дође до њих јаснијих права. Међутим именично хrvatska народна странка у њеволији је и попустила да истiјek, тек да дође до најгодје давашње, а srpski листови остали су и даље дошаљени начелу, уз које су дође заједно стјежаки. Органи хrvatske народне странке, може бити да опрадаје једнину поступка, сједионе стране сужбијају је, доста етко, неодобравши srpskih листова онога попуштања, с друге стране ударја је на политичку угарску. Срби претстављају их већа ону своју „унјереност“, „разборитост“ и како ли се још све назива.

Из тога се израђаје пропирке, које су добијале са обзивањем, жалоснији вид.

К томе придође међутijek и питање о Босни у са свијом новом објаку, јер досад питање то садржало се у витињу о ослобођењу и ујединењу највећег дела srpskog. Другчије изјеси у хrvatskih листовима говорили о Босни, а да ли су другчије жалосни, ивијесно досад хтјeli пагаћи, јер би тајну вију у вијаку братску искреност. Сада тако говори сми „Обзор“ о присјединењу Босне Аустро-Угарској, односно Хrvatskoj, а када су му srpski листови на то своју рекли, он им се иштињање него чуди, што инсле, да Босна само srpska жара бити. Обзору идеју о расширењу Хrvatske на развалинама Srpske прихватали су и други хrvatski листови, па је сада турена и у „Слов. Народ“, јер и Slovensci снажају у ту будућu Хrvatsku.

„Обзор“ је врло неразмишљено и управо држко писао о овоме предмету. Он се није узетео поручати природно осрећање и иссатариве тежње, које постоје између брата и брата и писао је чланке и дописе, како се Србија у Босни и Угарској на Србију и теки Аустро-Угарској, у коју се узда, да ће га ослободити, и „Обзор“ већ сада чује звуко „хrvatske корачнице у Сарајеву, Бањалуци, под Јајцем“. Изражавао је сумњу о сваки srpskog народу, да ће се моћи ослободити. На кад би узеја Србија Босну, говори „Обзор“, она је већи иницијативнији држати.

Ратујући таквијем начином за Босну са srpskim листовима, „Обзор“ истини још није осврнуо Босни, али је с великијим успехом, на велику жалост, постигао то, да данас сауда међу Србима и Хrvatima влада раздражљивост и неповјерење и само је један жорак до — отворенога непријатељства.

Ово сији, говорећи једном пријатељом о том предмету, предвиђали и наговјестили.

Ми јако сажаљевамо те појаве и од свега срца искрено би желили, да престану, и то не из зеље због Босне, јер у том погледу ни смо сопствено спокојни, него зарад братске слоге и сједничког напрета, које у овакојјем пријатељству јако трпи. Хrvatski листови нека слободно вјерују, да ће вијаком изјављивањем о Босни не дајући никакве важност, него их сутретано са ће

бъдјијем сажаљеван, јер рађају само тршење и пржију међу браћом и могу уродити још жалостији поштеднији, колико за нас, још у јногу већој ијери за њих.

Што смо дакле таја дужег мучала опет проговорили о овој ствари, то је једино за то, да учимо корак споразумљену зарија мучне слоге и сугласнијих тежња. Нека браћа Хrvate ни мораје брза тежња Аустро-Угарске за Босну, и пријатељство Русије с њом. Могла би ствар и спасити другчије него се кисли. Неки разисле, шта су они постигли својим давашњим држављем.

За то држимо, да би веома мучно било, да се самостални srpski и хrvatski листови сложе у једном програму како у погледу док ћијех послови и одношаја, тако и у погледу спољашњих својијих тешња.

Кад ће то учинили, ни би постигли слогу, успоставили би братску љубав, ишан би с изјеси-ношњу будућности па сусрет. У противном случају, на давашњем путу, када би се, а недаје боже, догодили браћа да се сусретну кво — не-пријатељи.

ДОГАЂАЈИ У СВИЈЕТУ.

Срpski кнез Милан кренуо је опет на пут и 1. о. и имао је стапајући „Беч“ у одјас одјас похи у Италији, да поздрави аустријског цара, паје се случајно и цркњачки бискуп. Говорио је, да овај нови кнезов пут неће имати никаквог политичког значаја, али због тога што је министар спољашњих послова, Мариновић, кнеза прати, мислећи, да је путу цијел политички. Пред смије дојавак кнезов, донио је „Монтагреви“, ордијан Аришов, један чланак о томе путу, у којем изјешђује, да се кнез Милан нема надати потпори од велесина у својој противтурском политици. Што су владари, веди „Монтагреви“, и њима спољашњица у Берлину, Бечу и Петрограду закључили, неће они преврнути ради угредног srpskog питања. Овоме официјелном чланку даје се јакњост јер је изашао у очи склада доказа кнезовија.

Аустријски највојвода Абрахт оплутује је 18. пр. и у Варшаву, где ће дочекати и поздравити цара рускога. У Варшави је пробавио четири дана, па је онда с царем заједно отишао у Петроград, да присуствује великом војничком вјеснику. Тако ће се задржати једно три недеље.

По вјестијама из Цариграда тамо је присуто гроф Муравјев, кога је по жељи рускога синода послао цар Александар, да посредује у расправи између бугарског скупштина и грчкога патријарха. Каже се, да му је посредовање уједињено успјешно, повољнијем по обе стране.

Руски листови изјављују, да би могло доћи до сукоба међу Русијом и Кином, која неће да потпише уговор трговачки, јако га је Русија предложила. Влада је кинеска издала заповјед, да се на сваки ногу начин пријечи руска трговина у Кини.

И смји изшгарски изазвао је себи опасност од стране Русије. Да је затворнији једнога рускога трговца. За то се боји руске освете, па сада стоји са десет хиљада војника на граници.

Последње сједнице угарског сабора постала су врло занимљиве расправом закони о избору. Srpski заступници, међу којима се Политичар одликово сјенијом бесједом, извршили да су изазвали раздражљивост мађарских слободника. Још је значајније, што се том пријатељи чулоју крупнијих са земљу Угарске с Аустријом.

Мајор Чаклада рођен је у својој бесједи, између остадога, да је „нагодба с Аустријом школдњак“; боље је, да се Аустрија створи с Њемачком, него да доје у опасност и независност Угарске“. Бећеш је у истом смислу говорио: „На савес с Аустријом, рече, не може се Угарска иного отије-рати. Што је Аустрија? Сав смијет зна и говори о томе како ће она даље припасти Њемачкој“. И ако је предсједник скупштине спомену говорнике због тајех ријечи, бечки листови ипак су страшно огорчили као угарски сabor и они га се-да обасијавају пријеком и поругама.

У горњој ћући инглешког парламента изјављено је гроф Дерби, да ће инглешка само онда учествовати у међувладном брсљском конгресу, пао ће искључујући расправу о међувладном једночијаритију једнога страна, које се тачу искључивојају једнога страна, који се с тајем у свези. У противном случају, да ће заступник Инглешке присуствовати сједници и изјављивати владу, која притрдљава себи право одуке. Влада ће у своје пријеје предложити кућијатичне корешонидије. Међувладном конгресу присуствоваће четрдесет и два заступника разнијих власти.

Вјести из Шпаније изјављују, да је у Арагонији дошло до новога бораја републиканаца с Каристима, у којем су Каристије јако потућени. Треба још да се потврди ова вјест. У осталом Забла, врховни заповедници сјеверне војске, изјесто погинулог маршала Конче, живо спрема и уређује своју војску. Добро је и потврђено је 14 батаљона. У последњем борју, Каристије су врдеју српово поступљење, убијали су ријеџене, сјевије посое и уши, главе и антици на кочи и друга злјеза као недједа чинили, што је страшно потресло и оторчало народ.

Под ивасовом „Разни симптоми“ допосије „Обзор“ један чланак, из којега ово саопштавамо:

„Од неколико дана изјављује се у Загребу чинијски гости — војнички чистари који не знaju ни имена, ни долова, ни правога циља. Толико се спажа, да разгледају на широко затребалку околну праву Карловцу и Сиску, и чини се да испишу с војничког гладијита терен.

„Под јесен ћак састави ће се војска у великојкоја Карловцу, да извјађа војничке заневре.

„У исто доба долазе гласови из Босне, да се и онђи изјавије неко живље кретање и сбијање турске војске.

„Из Цариграда виђају се у Загребу чинијски гости — војнички чистари који не знaju ни имена, ни долова, ни правога циља. Толико се спажа, да разгледају на широко затребалку околну праву Карловцу и Сиску, и чини се да испишу с војничког гладијита терен.

„Да су Русија и Аустрија заборавиле да старе кривице и завиде, да жеље унапријед остати у добру споразуму, покажа је у последње дне долазак и пријетак великога кнеза Константина Николајевића. Има ли од тога споразумка заузимати кнез Бискија, или ли заузимати цариградски падишах, то да одлучно рече? На чест великому кнезу изјавља је војничка гласба разне комаде, међу којима и „гласову хrvatsku корачницu“. Неће ли громки гласи гласовите хrvatske корачнице одјекивати во Бакој дубици, по Сарајеву, под Јајцем?

— Љубљански „Словенски Европ“ доноси у броју 155. чланак „Босна“, подром распре, коју о њој воде српски и хрватски истоти. Поншто је разложено, да се Босна свака не може ослободити него да ослободитељ њезин мора спаси доћи и тај да може бити само или Србија или Аустрија-Угарска, онако завршује свој чланак:

„С нашега словенског гледаша није тешко расудити, које било ће рјенице за наше тешко: да ли ће Босна постали аустријско-угарска, т. ј. хрватска, или српска? сајење Срба и Храта у једну државу, данас се не може више ни помислiti. Та два братска народа имају једни прве другоме више аптијати него скапнатије. На „Словенском“ јури према данашњој конституцији три су народне државе могућне: словено-хрватска, српска и бугарска. Словенски и српски народ географично се подјели, збје то је међу њима немогућа вољничка веза. Словенцима мора даље склапац да тога стварјати, да се Хрвати, с којима су непосредно везани, одјави. Јаки Србија а поред ње слаби Хрватски народ ишао у рачун политичких тежња нашеја народу. И за то склохи за сјединење Босне с Хрватском а не са Србијом. А у најзаду мијлије нам је видети Босну српску него турску.“

ДОНИСИ.

БАР, 26. Јуна. — Са свијет изненадно дође нам већија скадарска Амет Расић паша у промју српјади и нездраждајући се одје од пут Шаргара. Но у исти час дозваско да је збачен и да је добио телеграфски заповјед, да одјах иде у Цериград. На његовој јесто, кизо чујено, долази Ферих паша из Босне.

Сјеснишно и ружно њешто догодило се при његовом појаску. Његов већији врач узео је од некија трговина 600 наполеона у зајам па има вишко. Одлазећи рече паша, да за то ништа не зна, а већији врач каже „ххх“, па задуд, то се већ осједочио да је истини. Већији врач је заустављен, што ће бити везник, а најзад и знамо. Биће, ко је што добио, нека и архи. Где би пашин већији могао бити осуђен. А паша је даје по урадно. Оставио је бар тај спомен код Скадара, а ка би му могао рећи, да је глобно и отимао, јаде је то његов већији врач учинио.

Још је вишији јавио и ово што сам дозиво. Главни заповједник од све Румелије и Албаније и Мајдановије биће ће у Манастиру Битољу. Нека више вијајета него Скадар — Албанија, Призрен — Стара Србија, Јанина и Салоник —

Македонија и Тесалија и све из подножја под Манастир.

Рад овогодашњи изгледа, да ће добар бити. Овој је са свијет добра. На скадарском пазару ово су цијене: Жито по 150 до 160; шеница по 110 до 130; јечак по 70 до 80.

ВИШЕГРАД, 22. Јуна. — Њеки дан прођоше овома путом у видуци синџиру четврјајест Срба и међу њима су два свештеника и сви четврјајест оковани су у једном тешком ланац. Не може се забележити у каквјем су мукама они несретници. Синџир им око грла ране отворио, а пут им ноге нагрдио и практио их грзом бију. Прича им је да путник, да је питао јусбашу, који их је практио, какво су крви дјело учинили ти несретници, а јусбаша му одговорио: мијесу овој катили, него бијарије, којије је доспа у Босни, ив је валија одбацио овије 14 и паше их у прогонство, да раја не диде уни и да се неповоди за овијека, као што су њекад шумадијски хадији за Каракоком. Чуо саки и од једнога Сарџије, да су они јадији Срби првих здравих пострадали.

Кога да не заболи ова тешка несретна ове вишије браће, па још један сваки дада гледамо и трпимо тајко грозно гонење турско. Али да ако да Бог и да томе крај наступи. Трошак смо доста и остали смо живи, па ћемо и још подносити стрпљиво, јер се надамо да је близу час нашега избављења, српске слободе и јединства српскога.

КОТОР, 2. Јула. — Некија нам скрт уграби из својих кедара једног врлог грађанина, ватрењег родољуба, личног мужа и љубитеља православље нашеје вјере, који је не имао жртве овдјашњој црквији неуморним радом и принеском привино.

Никола Радичевић, после дугог свог боловања преда Богу душу у нећеду 30. Јуна, у 65. године свога живота.

Справод покојника сљедио је јуче у 10 ура пред полно — Џевачко друштво „Јединство“ као свом поднадирату, и ревностном члану, одадо му је посласкаја почаст; при спроводу појао „Сјати Боже“, пак и при опјеју у цркви, жалоснији мелодијама одговарајући присутном свештенству.

Између многих његових оставаштина које краće племенито срце покојнику, и покљузу колико му је срцу стајаје испредак умни и стварни његових једновјеријних, у њему завјештанију оставио је половину свога икњиља овдјашњој српској фондацијоналној школи и јединственој цркви св. Нико-

ле. — Ове дјавеље одјакоје довољне су да осједоче ико Николе Радичевића, и да га преставе потомџана као угледан првијер, достојан похвале и подржавања.

Колико је покојник ради његових врлина био љубљен од својих супраћа — Которана — и како су они високо цјенили његове заслuge, свједочи сјајни спровод, у коме учествоваше све државне, војне и грађанске власти, и безбрзим мјожним изразитијим јавној својој захвалности, појенутим властима и свима онима који при спровodu учествоваше. — Особита захвалност изјављује се пак господи Тому Липовцу и Андријију Огњеновићу, коју се највише труđаше за уредити и уљештити сјајни спровод.

Тужној узаници, сродницима и пријатељима покојника, којима се одјаждала тешка жаљост за тајним губитком, сјајним спроводом, осјећају се дужни изразити јавној својој захвалности, појенутим властима и свима онима који при спровodu учествоваше. — Особита захвалност изјављује се пак господи Тому Липовцу и Андријију Огњеновићу, коју се највише труđаше за уредити и уљештити сјајни спровод.

Пријатељи покојника.

РИСАН, 1. Јулија. — Светаност која се обично води нас сваке године због првогодишњег сјаја у љебом и поноситом болу српском, с духом чистог значаја народног светкује и обавља, обављава је ове године свечаније и веселије него икада од ово 152 године, када рока запуштено и погажено православно бококоторске епархије. Ево, како је и зашто свечаност свечаније и раздосније обављена:

Наш сваке похвале достојни епископ Петрановић желели као родобубњи владика не сачо у катедралној цркви времено и безвремено оближње катедре његовој синове посјећавати, учити и воздрављати; него и цијело словенско стадо своје бес лицеревија по одјети и ћеловати, присеће у очи Шедровидневи 28. Јунаја са својим конзисторијским првома Јовановићем и Рудовићем у Рисан, а то, први пут као посвећени епископ наш, да чинобјектом својим свеченошћу узвели.

Њега на обали морској под Рисаном приједан начелик рисански А. Неловић са присједником начовићем и многобројним оближњим самовима доће, поздрави и прими, колећи, да се уздостоји кроз врата довором за његов срећни долазак окњија и урешена проћи, наговјестиши му: да су и рисански срци радоши приспушћена, што и о-

коубити, што га не убију јувачки и не срамотно у својој вији?

Никола (заничијен, па ће рећи Станку). Ходиши ли, Станко, да се братска пољубимо и као људи умирио, а да не изазујемо пред овогајко образа твоју срамоту а моју поғибију? јер ћемо их заглушити казујући им ово што се до сад није на пакрет земље и свијета није догађао.

Станко. Ласко се је тебе жирити и љубити, крваки крвинач! теби је пунаво у мени прозно срце. Твоја се куја не угаси као воја. Ти да изашаши три главе, ибиш икога платити једну жегуја сина, сивог сокола и монка под крилатим, али же људи изгнаше да се с тобом жирим, ако ми се и неће.

Никола. А ио кад је тако, икоје куд кама-казијати, па нека нас гласу проповеда и имати ће чеса (окрену се према људима). Молије вас, го-снодо! напрavlјају да се врата од авије и од кује и зашто друго осим да човјек своју кују и свој образ иноју чува од злих људи? Кад би који од вас видио да је дунеж ускочио у авију и неби ишти оговарано па три за особу питања: који си то ноћас у авији и што радио ноћас ту? — што би сте промислили? Да ли мислиши ишти друго, него да је дошао за то да краде а при крају да погине или да убије. Син му се од давнога ћаволу обештао — лићели су са дунежом! и давно се рекло: ко са ћаволом тикве сади, о глади се доме. Кад у страху метах из пушке ћовјека не виђао, а кадо ли Станкова сина, него веће даје се јо ухуто у онце те га убих, и Станко га суптига изнесе јртву из авије без да ми је кожу вратио.

Чуде се људи и један другога гледа, пак ће Никола рећи:

Кмет. Ма шта збориш, Никола! јеси ли прије је украде и њеби ли чијој дјевојци образ оште-

иот послије толико времена ииде међу собој свога православног владику. Ношто је одјељујући вјозник са петијом усрдијем заузимао симонијски предсједнути, почеше црквена звона са пушњаком пратија весело се развијасти и сва пртља са њима јерархом к цркви Петро-Павловској испрви, пред којом вјестни парохи Петранци са обдани учитељи вјестне школе и дјечијим стајаше, чекајући са племенитим урешеним небом и скаковским цвијећем ујеђашима вратима црквеним спога људог архијантира, кога исти парохи са кратком у језгронитом бесједом честитајући му добродошлицу, на којој се из иноживе грав ормио живно, дочеши и поздрави. — При улазку у цркву, ношто су учитељи са дјечијим најкраснијим трошарима одвојили, започне се вечераја служба, при којој и сам вјозник чинодјејствово саборио са обдани прота, вјестник парохом и ђаконом.

Сутра дан на сами празник одслужио је тајкоће честити вјознику са четврти свјештенника и ђаконом божествену литургију на најторжественији начин, и истог пригодом присуством народу, који се на гомиле из свију готово краја Боке стекао бијаше, знатну и поучителну бесједу изрекао, која је тако јаки узисак на слушаоце ученика; да су се исти покрај јаке врућине за блаже примилише и когдашњом пропозијадију, у толиком аноју ради куповали, ради бољег схваћања узорних изражења и чистих наука његове проповеди. — И будући да се обично по свршетку свете литургије па имендан овог св. храма сваке године кроз цијелу народу дјелица обновиша, којој народна гарда под надаљним вјештицама управитељем начелником А. Недељковићем состављена из Ришићана, Крилошићана, Леденичана и осталих суседних сељана особити и озбиљну пријатност приложе, то у пркос неописаном жару лјетњем највећим трудољубивим вјозникима, да ће и он не само у антији свечано учествовати, него и то: да ће тек онда жирни и задовољни одмор потражити и највише, пошто ше спршеној највије у конапишту над гробом неуморног Љубатовића и друга цркве и отаџбине своје љубитеља и доброврата, — достојни и свети спомен учини! — и замјести живота и сусе радости иза лице народу потекове зад виђеше сајога вјознику предвлачили цијелој пратњи под гробожњем њихових праћевода, ћедова и отаџба, да њиховим сиртним остатцима свечан у епископској окружти одлуција вјечнаја памјат! — Не треби заборати ни то, да је наш вјозник коме је просјаје народна најслатија памјат увјек била, оставши и сутри дан међу најма, држко тутурску сједницу и од својих предсједништвом и обишао вјестнику о основу кујунку и њеној школу и у истини испије из хришћанске науке држко. —

тно. Ко год га је међу сртади или пред кујом гледао гдеје час иде на ноге а час четвероноже, упашши се сајет и до понаше дође. Неки говораху, да се појављује вукодлак; други: није него тешки; трећи: није него вјетрогоњ, а многи, да је некаква ѡевла приказа; те ми што ћемо, како ли немо? Скупи се све село у цркву, те поштајује удари у колебају па у кљевеније деније а сви народ у „пани“, и највјотле закрсти водицу с којом сваки доњанин поштара своју кућу; али све зајдују, јер се ово страшило гледаше поноју, а једнако по селу, а мене најчешће крађаше. А што је најчудесније, господу моја! што се и сви виши од њега бјајаху упашши, и кад га опази, рен пода се па бјек! Срећно, упити је један стари комардар у Дубровнику, кад му се појавиши: имаш ли — рече ми — пса, и како га виђаш? Рекох му да имам ага, једнога виђаш „зелене“ а другога „грбовне“; а он ми рече: поднеш једнога рен а другоге уши, па им прећеш имена „кудреве“ и „кусове“, па ће ти онда свако људско страшило и на ѡозло иштавља ивернути као два вука. Ја тако урадих... .

Кмет. Дај који од вас да укремешмо, јер као је она започео, чини ми се да до бјуренадве неће саршити. (Залапалишо људе сви, а Николи рекоше да казује даље).

Никола. На што вам казиши? О крстисле жену са Николи — да ми је за славу и милост! — по вечери сједи званице најконоје катре, обредиш се по једном вином те два и два почеће ми гласа повјешати:

Што се ово мучко пије вино?
Није ово вино украдено,
Но за здраве наре куповано;
Ити га је коза бара даја,
Но јувачка кука имотка...

Из свега овога дако је увијети, колико изаша дничном гласнику свециња народна па срчу лежи; те нека слободно буде казати: достојан је овај вјозник свога високог позива, који твори и учи, и пријејором стаду своме као наш Петранци предходи! сава ју!

Пријејор његове свечалости имали смо и војничку гласбу из Котора, која је на Петровдан рано пред кубом капелни Петра ћеловића, ће је наш мили гост одјељено био, свијра; а тако и у време обиначавање литургије кроз варош и па рије по подне пошто јој је дјавено коло српско у најлепшем одјelu рисанском предходио, развесељавајућа је обићништво. — Исте ноћи имали смо и добра лична огњесца, са завршетком којим докончала се ова прекрасна годишња свечалост на неописану утјеху свају присутих; посље које чујаше се под саму ноћ пущава пушка, а то се обично на разланку са жеђусобне светковине, доизвијући један другога са осталом браћом позрављају наши ватеничији спајци в јужчад кривописка и леденичка. —

ХЕРЦЕГ-НОВИ, 5. Јула. — Наш народ па овим крајевима слушао је одања за српско народно позориште, али није имао среће да га приједи до оваквих највећих.

Има неколико доба да је дошло у Боку г. Ф. Иличић са својом позоришном друштином, то пошто је дао неколико представа у Котору, на потпуно задовољство слушаоца, лицем на светог Јована стигао је овде међу најма и до данас дао већ 6 представа.

У овима су прејставе изврштво изјагриле, но је слушаоце највећима занада „Потурница“ и „Крвна Освета“.

Глумци су сви добро изврежбани, али се ипак међу њима одликују госпођица Милена Андријевић, г. управитељ Ф. Иличић, Мирковић, Ђорђевић, који са својом вјештином очварују слушаоце.

Ко зна шта је то народно позориште и од какве је користи по смијест народу, тај ће пунјијем чувством благодарности захвалити г. Ф. Иличићу и његовој друштини, који не пожалише труда и трошка код њега добиј, те нају пријатну забаву узбудити чувство народног осећања. Зато буди овде јавна захвалност г. Иличићу и његовој друштини на показаној братској љубави, а да није било ове осудне године, стадио би се одајаши народ много боље одазвајући посјећивањем представа. Тај је овај пут и неможево друго, него вруће препоручити нашој броји по Далматини да не пожале трошки, него да бар

док на једном мах виши заљајаше и испрнуше, а ја највиши занада: Да су нека те мало прекините! Свако умукну, нико ни у пос. Те је прихвати с чукаја пушку дутчицу, а другу има за пас, и потеци на кућу врати а за јаком некојацом оружана. Јајесек као дас. Видио врати од палије затварена у међеда гаје шета између овација. Занадаки у два пута: ко си то ноћи у вијали? а он ни ријечи. Упалиши се и сви ми се коже изјежа: кад на глави подвиже, јер први пут виђен оно што цијело село бјајшио упалиши. Слушао си кад поп изгони нечастивога и како га зачиније да изиђе из крштеној души, те ија почеши: Одстуни од моје куће, нечастиви души! и бјежи, божји пројектањаче, у дубине дубине, у висине висине, у недолине недолине, у пустошне долине, где се божје здно не чује, где кокот не поје, где се двомојко не креши, а четверојко не бреши. А он ишиша; те ја почни заљајаше небом и земљом к најстрашнијим кистваким, а он се почеши на ноге, па пут мене маха рукањим као да ми к себи зове. Укре у мене крв а преврнуши мозак, те ја ни сам незада како уз пушкома он се превали међу овце. Побјегосмо си на кућу од страха, а ујутро пођосмо да видимо, кад и највиши шта! Станко син Милутин лежи мртав у нефедовој кући. Што ћемо сад браћо? занадаки; а занадиже мисли: нек овако лежи докле се све село окупи, нека виде, да не реку да смо га од луштијуки убили. Слик се жив обвесьели а сам Станко заплака, однесе га су три своја рођака и уклони, а и поп, ини кисе, ини нико други ишћеше га до гроба попратити као осталога мрци. — Ако, господо! не буде све овако било, све ме овде изиђу вана, вана сабља са моја глава, а све моје сухо и сирово нека сељана изиђу и почији.

Кмет. Што одговараш ти, Станко. па ове Николине ријечи?

Свако поље вјесто појово је српско позориште да даде по неколико представа, а ујевериши смо да би занимало све слушаоце без разлике вјере.

Још ће се овде г. Иличић са друштином задржати до 14/26. тек. и па ће ишаћи у Макарску а ондје даље по горњој Далматини, док најдо не зајади да може представе давати у дубровачкој позоришту, гаје је већ позван и обећан. За то би добро било, ако које вјесто жели да дође ова изродна позоришна друштва, да на вријеме позове г. Иличића, како ће морај да га дагубити у пустојану.

ЦЕТИЊЕ, 7. Јула. — Н. Св. ноћ кљаз двоје у прошлу сриједу сјајан објед у част г. Стурци, дипломатском агенцију румунском, на којем су учествовали сви г.г. сенати и многа друга одлична лица. Здравице изговорене на овоме објелу одјицавале су се симпатија између Румуније и Црне Горе и свјетијајућих владаца.

За цијело вријеме обједа свијраз је војничка бједа пред двором.

Г. Стурци одјутовао је у прошом четвртак.

НОВОСТИ.

ЊЕМАЧКА. — У источној Прусији бувнују је сељачки устанак. Војска је морала посредовити и затворила је до сад 105 особа, ини и ријеција. И жене су учествовале у устанку. Цар Вильем одјутовао је у Иши, где је 2. o. m. пријено и с царом аустријском се састао.

Из Кисингена телеграфишу, да је један млад сељак пушао на Бизмарка и рано га у десну руку, али не знатно. Сељак је ухваћен, али међе да са сукриве. Међутије је још ухваћен и један поп.

СРП. ВОЈВОДИНА. — Сабор је отворен вјесто у суботу у међуљу. Краљевском комесару иније чињена парда. Кљајић се од прошлога сабора захтјевао, збор чега је исти и распуштен био. Изгледа су да ће се приступити избору те да ће Стојковић бити изабран за патријарха.

ТУРСКА. — Рашид паша, бивши министар спољних послова, постављен је за посланика у Бечу. — Чује се, да ће и садаши велики везир скорији бити назијериен. — У чиновништву и војсци занадају да је велико нездовољство, јер им се већ више мјесеци наје издала плата. Влада знатно смањује војску, јер нема новца.

СТАЛКО. Па баш нека је и било тако као што је крајник казује, овога је он главодужан, и ја од њега тражим синовију краја. Има суда, ини глобе и ини другога начина, да се један обијесни укроти: или убити, и оно што Бог створи да душим раствори, лужна је Богу и људима. —

Пошто изједише парадице на двор, дозвољен попа, кнеза и 12 стараца сеоских, и сви се занадају, да је све онако било као што је Никола доказао; онда добри људи, послије дугог разграђивања, написаše смиједеу.

Пресуду.

Слава Господу Богу ујек, а по томе нека се зна за главу мртву коју тражаше Станко Милутин од Николе. Дамгубића, саслушавши његово право, сме постапко, и по чистим разబрасио, да је Станко син Милутин био окренуто да дира у образ тубића дјевојака, па после ћајовске трагом окренуто да тубу муку крађаше објекуји се у међедову кују, у којој ногибе од пушке Николине, не као крштено чадале, него као ѡаваља слик и прилица; разబрасио, да га је Никола не сако кај узека своје кује убио, него од стражи и прх своје гласе; судимо, да покојни Милутин што је тражио то је ишишао, и да то да га је Никола добро убио, и да за његову главу нека платити ни пребијен паре; а у прву међедљу сунђимо, да се ини окупити све село јужно и женско, ини велико, па по летургији нека пођи на гроб пок. Милутину, поп нека му окди гроб, и у три пута нека на главе рече: Бог да те Милутине, прости! а сви народ нека у сва три пута занаде „Ахији“ („Право“).

СРБИЈА. — За вријеме одсуства министра спољних послова Марковића, заступа ће га министар просвете, Ф. Христић. Кнез Милан односно је из Ишлја у Француску у баше. Одатле ће прелад јесен у Берлини.

И С П Р А В К Е

У подлиству пошљедњег броја треба да стоји:

На 2.рој страни у 1.вој ступцу 9.том реду
јесто ијесто право.

На 2.рој страни у 1.вој ступцу 10.том реду
онако ијесто обдаришви.

На 2.рој страни у 1.вој ступцу 22.ом реду
јуста ијесто брета.

На 2.рој страни у 1.вој ступцу 27.ом реду
Парашке ијесто Парашки.

На 2.рој страни у 2.ом ступцу 4.том реду
Пародијом ијесто Пародини.

На 2.рој страни у 2.ом ступцу 8.ом реду
Filium deformitatem ијесто figlum deformitatem.

На 3.рој страни у 2.ом ступцу 17.ом реду
и укусу ијесто кусу.

РАЗЛИЧНОСТИ.

(Празновјера). Из Имошкога добили скојији донос који овде саопштавамо: „Читајући у вашем племенином листу бр. 10. у подлиству овог чланак „Народни празновјера“ што је њекада простије вршио вјештица и свештеник сам се ругао онима који би се од тоги плашили, а њого више као свештеник. — И вишо ја то чух од њој исповједнице Виде, донеса као њека језам прође крозме, и сам себи реках: ето саде твојега не-вјеровања! Прибересе са мако и онда мојој исповједници реках: да саде моја драга, вишо те је Господ Бог надахнуо са њојој жалости да се свијеш, покјеси, и саму себе да си вјештица очијујеш, сади ми искажи све редом што си починали, како, с киме и коликим путем и подобио. А сирота ми покјајница Виде, гледајући ми чисто у очи одговори: Оче мој, грешне ми је душа не знал ни зашто; но будући да ми си у селу говори да сам вјештица, а ја се кунам да најесам, као што и најесам, или ми они неће да вјерују, и највеште су ми рекан: еј иш добро, а ти издаји говориши да најеси, а ти се очијуји на исповједи. па је се очијујем и праведно Богу и вако исповједи, да може бити да и јесам, али грешне ми је душа, не зашто ја донеса искам — Модлих сасвим, уредниче, да се уздостојите ове редке у вашему доста цијевном листу печатити, за да читате више како ове од празновјерија ствари код простога народа стое.

На која су у горњу страни плашиле, тако и ово највише око петнаест, па исто толико и римскије фамилије, служе пароци из Бранке. Ово је овде извршило, као на страни од свега свијет, та-ко дивље и неизображене, да му је мало римнога. Међу њима па у женатби и удаји не ишаде ниједне разлике, и без и једнога противоречија и мушки се жене, и женске се онет удају, све једнако без и једнога ијесника и вјерословједи, који за тога прије може. Исповједијући дакле јошног уз частни пост у истој селу, још доделе предаме једна не врло стара жена, Вида јој је име. Била је римнија па се удаја за њешега. И док завоче исповјед речи имајући: ја сам оче Вида пучка пучница вјештица; ја сам оче Вида пучка пучница вјештица. И донеса истину говорија. Ја сам још од ране моје јадности била од наврха био свијет тјемаје лудоријама противим и свећеј сам се ругао онима који би се од тоги плашили, а њого више као свештеник. — И вишо ја то чух од њој исповједнице Виде, донеса као њека језам прође крозме, и сам себи реках: ето саде твојега не-вјеровања! Прибересе са мако и онда мојој исповједници реках: да саде моја драга, вишо те је Господ Бог надахнуо са њојој жалости да се свијеш, покјеси, и саму себе да си вјештица очијујеш, сади ми искажи све редом што си починали, како, с киме и коликим путем и подобио. А сирота ми покјајница Виде, гледајући ми чисто у очи одговори: Оче мој, грешне ми је душа не знал ни зашто; но будући да ми си у селу говори да сам вјештица, а ја се кунам да најесам, као што и најесам, или ми они неће да вјерују, и највеште су ми рекан: еј иш добро, а ти издаји говориши да најеси, а ти се очијуји на исповједи. па је се очијујем и праведно Богу и вако исповједи, да може бити да и јесам, али грешне ми је душа, не зашто ја донеса искам — Модлих сасвим, уредниче, да се уздостојите ове редке у вашему доста цијевном листу печатити, за да читате више како ове од празновјерија ствари код простога народа стое.

(Не среће ни кору.) Сад је у јавност достајео службено изјеште о несрећи, што је снашала брод „Нил“. Потонуло се је 67 Јеврејаца и 46 Кинеза. Брод „Манку“ потонуло се је тајоњер какових 190 људи између Нантасакије. На њему било је 60 осoba, а избацио се је само кунстан са два морнара.

+

Са тужним срцем јављам, да је мој супруг Никола Радичевић, 30. Јуна пресељен се у вјечност.

Тошу захвалност изјављујем синима, који су имали дубај, при спроводу, њему последњу почаст а мени благу утежу указати.

У име родбине
Котор, 2. Јуна 1874.
уједа
Гарофула Радичевић.

ХАМБУРШКО-АМЕРИКАНСКО

ПАРАБРОДСКО ДРУШТВО НА АКЦИЈЕ ЗА ДИРЕКТНИ ПРЕВОЗ ПУТНИКА И РОБЕ
ИЗМЕЂУ ХАМБУРГА И НҮ-ЈОРКА.

ПОЛАЗИ СЕ:

Из Хамоније 1. Јула | Из Тирпигије 15. Јула | Из Попеланије 29. Јула.
— Фризије 8. Јула | — Вестфалске 22. Јула | — Холштајна 5. Августа.

ЦИЈЕНЕ ЗА ПОДВОЗ:

I. ијесто 165, II. 100, III. ијесто 45 њем. тајјер.

Ближа изјешта за путнике и робу објављава агент друштвени.

Аугуст Болтен, наслељник Вилх. Милер.
33/34 Адмиралитетска улица у Хамбургу.

За ЦРНУ ГОРУ поставили смо нашу агенцију на Цетињу.

Уредник к издавачу СИМО ПОПОВИЋ.

О Г Л А С И

Две 3/15. т. к. долази у Котор познати „зубни лекар“ г. дар Ђовановић. Он је потпуно савршен у овоме мултакашату. Бавиће се у овом ијесто само јадло даља. Ако га даје ко год од поштовање публике требаје, нек му се ни вријеме пријави. Било за извадити труле и покварене зубе без да се осети бол; било за прочистити исте и пошунити шутљане са златом; било за поставити један или више па и потпуно нове зубе, по америчком систему; у изјадљивим лијечи болест и несавршеност уста, и јамчи за сваки његов рад. —

КОШУЉЕ МУШКЕ. Прса глатка порубачић, поруби изашрани као пукети, листићи, дрворези, шуньке, (саго) и везене са мајко и џигом веза, и најбољи парнички свеџијалитет за отисак, сијет, густ и крој женитељи. (Лебљину од голог врата молни). Од ширтинга инглешког јаке као платно 1—25, 1—50, 1—75, 2, 2—50, 3 ф. Модне и везене 3, 3—50, 4 ф. Шарене кретони и Оксфорд 2, 2—50, 3, 3—50 ф. Од фине и постојана холандска платна 1—50, 1—75, 2, 2—50, 3 ф. Од фине и постојана румбург. па 3, 3—50, 4, 4—50, 5, 6 ф. везене 7, 8, 9, 10, 11, 12 ф. Румбург ћаче њенчке и мађарске 1—25, 1—50, 1—75, 2, 2—50 ф.

ЖЕНСКЕ КОШУЉЕ. Од ширтинга платна модне и везене 1, 1—26, 1—75, 2, 2—50, 3, 3—50, 4, 4—50 ф. Од фине и постојана холандска платна. Модне 1—50, 1—75, 2, 2—25, 1—50, 2—75, 3 ф. Богато везене 3, 3—50, 4—50, 5, 6 ф. Од фине руком ткане румбург. платна модне 2—50, 3, 3—50, 4, везене 5, 6 ф. Корзети регланс са уметцима и везом 1—50, 1—75, 2, 2—50, 3, 3—50, 4, 5, 6 ф. Фризир. отрија 1—50, 2, 2—50, 3, 3—50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 ф. Гавиција са уметцима и везом 1—25, 1—50, 1—75, 2, 2—50, 3 ф. Кошуље за мушки и женски дјећи ширепи, ширтинг и платнене 1, 1—25, 1—50, 1—75, 2, 2—50 ф. Гавиције 1, 1—25, 1—50 ф.

За трупе чаршија, кончани дамски и најбољи 2, 3, 4, 5, 6 рифе дужине 2, 3, 4, 5, 6 ф. Гарнитура, чаршија и за свако по један салвет, ламашке најтеки за 6, 12, 18, 24 лице 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 ф. — Салвети и пешкира кончани дамски туне 5, 5, 7, 8, 9, 10 ф. Марке румбург. туне 2, 2—50, 3, 3—50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 ф.

50—45 рифе ¼ широко добро криво холандска и румбург. плат. 17, 18, 20, 22, 25, 30, 35, 40, 45, 50, 60 ф.

Јастук од ширтинг платна клот 1, 1—25, 1—50 ф. Шлингови 2, 2—50 ф. Везен 2—30, 3, 3—50 ф. Од најбољег румбурга. платна клот 1—50, 2, 2—50, 3 ф. Шлингови 2—50, 3, 3—50, 4 ф. Везен 2—50, 3, 3—50, 4, 5, 6, 7 ф. Јорганска чаршија кошта текајућа Гарнитура са парничким кунст везом (изложба) даје Јорганске ћаче и шест јастука на све четири стране везени 125, 150, 175, 200, 250, 300 ф.

Прса за мушки и женске кошуље шијене и везене од 50 нов до 2 ф. Парнички везене 2, 2—50, 3, 3—50 ф. Ширтете и уметци везени (Zugebör) за кошуље, сукње, рекије, јастуке од 10 нов. до 2 ф. риф. Купци могу својих материја перирво руком и машином код мене лати шијти, по најновијим парничким моделима.

Еспан шаљија reg Nachnahme у јадно, поштено, по најефтињијој фабричној цијени, и не пасујуће натраг приказ.

Адреса: ALEXANDER STANISCHITS вефуѓи Wash-waren-Fabrikant, Luget №. o. I. WIEN.